

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Указу Президента України «Про зміну меж
Національного природного парку «Дворічанський»

1. Мета

Метою прийняття проєкту Указу Президента України «Про зміну меж Національного природного парку «Дворічанський» (далі – проєкт Указу) є зміна меж Національного природного парку «Дворічанський» (далі – Парк), що забезпечить збереження, відтворення та ефективне використання природних комплексів і об'єктів Слобожанщини, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Природно-заповідний фонд України містить 8633 території та об'єкти загальною площею 4105522,247 гектара у межах суходутної території та 402,5 тис. гектарів у межах акваторії Чорного моря. Відношення фактичної площі природно-заповідного фонду до площі держави (далі – показник заповідності) становить 6,8 %. В Україні спостерігається значне відставання розвитку системи територій та об'єктів природно-заповідного фонду порівняно з країнами Європи, де показник заповідності становить у середньому близько 21,8 %.

З метою розвитку системи природно-заповідного фонду України до Парку планується долучити землі, розташовані у межах Куп'янського району Харківської області, загальною площею 1566,8 гектара. Територія, яка увійде до складу Парку, містить типові та малопоширені для лісостепової зони природно-територіальні і ландшафтні комплекси, основою яких є байрачні ліси та водно-болотні об'єкти, підвищені крейдяні відслонення, на яких сформувалась багата та різноманітна рослинність.

Тут виявлено 60 видів фауни і 30 видів флори, які занесені до Червоної книги України, зокрема: левкой запашний (*Matthiola fragrans* Bunge), Переломник Козо–Полянського (*Androsace koso-poljanskii* Ovcz.), вовче лико Софії (*Daphne sophia* Kalen.) косарики тонкі (*Gladiolus tenuis* M.Bieb), агрестія Зерова (*Agrestia zerovii* S. Y. Kondr., A. B. Gromakova & Khodos), пугач (*Bubo bubo*), сова болотяна (*Asio flammeus*), совка (*Otus scops*), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*), горностаї (*Mustela erminea*), кульон великий (*Numenius arquata*), журавель сірий (*Grus grus*), орлан–білохвіст (*Haliaeetus albibicilla*), орел–карлик (*Hieraaetus pennatus*), лунь степовий (*Circus macrourus*), скопа (*Pandion haliaetus*) та інші.

Відповідно до абзацу п'ятого частини другої та частини п'ятої статті 11 Закону України «Про Червону книгу України» охорона об'єктів Червоної книги України забезпечується шляхом, зокрема: пріоритетного створення заповідників, інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також екологічної мережі на територіях, де перебувають (зростають) об'єкти Червоної

UB
Міндовкілля
№25/1-11/25892-21 від 07.12.2021
КЕП: Стрілець Р. О. 07.12.2021 19:33
58E2D9E7F900307B040000035892F001AFD8500
Сертифікат дійсний з 13.07.2020 00:00 до 13.07.2022 00:00

книги України, та на шляхах міграції рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного світу. Перебування (зростання) на певній території рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, є підставою для оголошення її об'єктом природно-заповідного фонду України загальнодержавного значення.

3. Основні положення проекту акта

Проектом Указу передбачено змінити межі Парку. До території Парку погоджено в установленому порядку включення 1566,8 гектара земель державної та комунальної власності, а саме:

831,2 гектара земель на території Куп'янського району Харківської області, що вилучаються у Державного підприємства «Куп'янське лісове господарство» і надаються Парку в постійне користування;

735,6 гектара земель кам'янистих місць на території Дворічанської селищної ради Куп'янського району, що включаються до складу Парку без вилучення у землекористувача.

Загальна площа Парку з урахуванням Указу Президента України від 11 грудня 2009 року № 1044 «Про створення національного природного парку «Дворічанський» та зміни меж (розширення) відповідно до проекту Указу буде становити 4698 гектарів.

Також проектом Указу визначено:

доручити Кабінету Міністрів України забезпечити:

внесення у шестимісячний строк в установленому порядку змін до Положення про національний природний парк «Дворічанський»;

вирішення протягом 2022 - 2023 років відповідно до законодавства питання щодо надання Національному природному парку «Дворічанський» у постійне користування 831,2 гектара земель державної власності, що вилучаються у Державного підприємства «Куп'янське лісове господарство», розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок та проведення державної реєстрації речових прав на відповідні земельні ділянки;

внесення протягом 2022 - 2023 років у встановленому порядку змін до Проекту організації території національного природного парку «Дворічанський», охорони, відтворення і рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів;

розроблення проекту землеустрою щодо організації та встановлення меж території Парку з урахуванням зміни меж його території,

а також забезпечити режим охорони та збереження території Національного природного парку «Дворічанський» та передбачати під час підготовки проектів законів про Державний бюджет України кошти, необхідні для функціонування Парку з урахуванням зміни меж його території у межах реальних можливостей державного бюджету.

4. Правові аспекти

Предметом правового регулювання проекту Указу є відносини у сфері заповідної справи в частині створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На законодавчому рівні відносини в галузі охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду регулюються Земельним кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, законами України «Про природно-заповідний фонд України», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про Червону книгу України», «Про екологічну мережу України», а також іншими нормативно-правовими актами.

Проект Указу підготовлено на виконання:

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695;

пункту 9.2 Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 471;

кроку 454 плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 276;

міжнародних зобов'язань, взятих Україною в рамках участі у Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 року, Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

Реалізація проекту Указу не потребує внесення змін до існуючих чи розроблення нових нормативно-правових актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Указу потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України у 2022 та наступних роках за бюджетною програмою КПКВК 2701160 «Збереження природно-заповідного фонду» у сумі 1359,0 тис.грн у 2022 році. Фінансово-економічні розрахунки до проекту Указу додаються. Окремі природоохоронні заходи будуть здійснюватися за рахунок коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Питання зміни меж Парку підтримано науковими організаціями, природоохоронними громадськими організаціями, місцевими жителями та організаціями, що займаються розвитком туризму, під час нарад і зустрічей, які організовувалися на місцевому та загальнодержавному рівнях (<http://archive.softbi.info/rfiles/dvorichna->

rda.gov.ua/docs/2020/18648_Programa_ekonomichnogo_i_sotcialnogo_rozvitku_Dvor.pdf).

Підприємство лісової галузі, а саме ДП «Куп'янське лісове господарство», частину території якого запропоновано включити до складу Парку, погодило питання зміни меж Парку (копія погодження додається).

Проект Указу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудої сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект Указу не потребує громадського обговорення.

7. Оцінка відповідності

У проекті Указу відсутні положення, що: стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Проект Указу листом від 27 жовтня 2021 року № 25/1-11/22772-21 (копія додається) надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація Указу не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп.

Реалізація Указу матиме вплив на екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, зокрема забезпечить збереження, відтворення та ефективне використання природних комплексів Слобожанщини, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність регіону.

Заінтересована сторона		Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону)	Пояснення очікуваного впливу
<i>Природо-охоронні громадські організації</i>	Забезпечення збереження, відтворення та ефективного використання природних комплексів і об'єктів Слобожанщини	Сприяння комплексному збереженню видів флори і фауни, занесених до Червоної книги України	Розширення штату служби державної охорони природно-заповідного фонду забезпечить ефективне збереження території Парку
<i>Місцеві жителі</i>	Наявність робочих місць	Збільшення штатної чисельності	У штаті Парку будуть розширені науково-дослідні та природоохоронні підрозділи, що створюють можливість для працевлаштування місцевого населення
	Екологічно-чисте довкілля	Покращення стану довкілля	Наявність служби державної охорони природно-заповідного фонду та територій, що запропоновано включити до складу Парку, дозволить зменшити кількість порушень природоохоронного законодавства
<i>Наукові організації</i>	Отримання даних про біорізноманіття	Збільшення обсягу інформації про біорізноманіття	Працівники наукових підрозділів та природоохоронних науково-дослідних відділень Парку будуть вести спостереження за станом біорізноманіття та складати щороку Літописи природи Парк буде залучати до науково-дослідної роботи наукові організації та окремих експертів
<i>Організації, що займаються розвитком туризму</i>	Створення нових туристичних продуктів	Створення нових туристичних продуктів	Працівники наукових підрозділів та нових природоохоронних науково-дослідних відділень Парку будуть вести спостереження за станом біорізноманіття та складати щороку Літописи природи Парк буде залучати до науково-дослідної роботи наукові організації та окремих експертів
<i>Підприємства сільсько-господарської галузі</i>	Використання земельних ресурсів для забезпечення сільсько-господарських потреб	Зменшення кількості земель, придатних до використання для сільськогосподарських потреб	Розширення території Парку приведе до зменшення кількості земель, придатних до використання для сільськогосподарських потреб

В.о. Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України

Руслан СТІЛЕЦЬ

« ____ » _____ 2021 року